

ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΗΣ
Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

«ΤΑ ΦΥΛΑ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ»

ΣΤΑΔΙΟ ΚΥΡΙΩΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

Για διαβάζουμε α) *Της ρύφης που*
όλη : *κακοπάθησε (δημοτικό)*
την β) *Η προίκα (Α.*
τάξη *Λασκαράτου)*

Και απαντάμε: 1) «Της νύφης που
όλοι κακοπάθησε»
μαζί

- ✓ Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά των δημοτικών τραγουδιών;
- ✓ Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των παραλογών.
- ✓ Ποια ήταν τα χαρακτηριστικά του προτύπου της πατριαρχικής δομής της οικογένειας;
- ✓ Με ποιους αφηγηματικούς και εκφραστικούς τρόπους εξασφαλίζεται η δραματική ένταση στο τραγούδι;

2) **Ανδρέα Λασκαράτου «Η
προίκα»**

- Ποιο είναι το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο που γράφτηκε το έργο του Α. Λασκαράτου «*Τα μυστήρια της Κεφαλονιάς*»;
- Ποιος είναι ο κοινωνικός προβληματισμός που θέτει το έργο; Διερευνήστε αίτια, αποτελέσματα και τρόπους επίλυσης του προβλήματος που διατυπώνονται από τον συγγραφέα. Πώς το δηκτικό(=καυστικό) ύφος του κειμένου εξυπηρετεί τη διαμόρφωση του κοινωνικού του προβληματισμού;
- Κατασκευάστε έναν φανταστικό διάλογο ανάμεσα στο συγγραφέα και σε έναν πατέρα της εποχής του που ετοίμαζε το γάμο της κόρης του υπακούοντας στο κοινωνικό κατεστημένο που περιγράφεται στο διήγημα.

(Διατηρήστε **ύφος** και **έκφραση** που να υποστηρίζουν την προσωπική περίσταση του καθενός)

Βαλλιάνειο Γ.Ε.Λ. Κεραμειών / σχολ. έτος 2021 – 2022
Νεοελληνική Λογοτεχνία Α' Λυκείου

Εργασία σε ομάδες

<u>Α' ομάδα</u>	<u>Β' ομάδα</u>	<u>Γ' ομάδα</u>	<u>Δ' ομάδα</u>	<u>Ε' ομάδα</u>
Η πάλη των φύλων	Η πατρική εξουσία	Παιδί και γονείς	Έρωτος φύλ(λ)α	Τα φύλα στο περιθώριο... Τα φύλα στον αγώνα...
<u>Διαβάζετε:</u> Κ. Θεοτόκη: Η τιμή και το χρήμα <u>Απαντάτε:</u> • Γιατί το μυθιστόρημα χαρακτηρίζεται «κοινωνικό». Με ποιον τρόπο ο τίτλος του σχολιάζει τη σχέση των δύο φύλων και τις κοινωνικές συνθήκες που τη διαμόρφωσαν. • Φανταστείτε και ξαναγράψτε ένα διαφορετικό τέλος για το μυθιστόρημα. Σχολιάστε τις διαφορές που νομίζετε πως προκύπτουν. • Μελετήστε τους χαρακτήρες του έργου και απαντήστε: Πιστεύετε πως οι ήρωες του Θεοτόκη είναι τα μοιραία και ανεύθυνα θύματα	<u>Διαβάζετε:</u> Ερωτόκριτος (όχι μόνο το απόσπασμα του σχολικού βιβλίου) <u>Απαντάτε:</u> • Ποιες δομές της οικογένειας και της κοινωνίας καθορίζουν τη μοίρα των δύο ερωτευμένων νέων; • Μελετήστε τους τύπους της αφήγησης που κυριαρχούν στο έργο • Πληροφορήστε τους συμμαθητές σας για το κοινωνικό και ιστορικό πλαίσιο που γράφτηκε το έργο. Περιγράψτε τα χαρακτηριστικά της Κρητικής Λογοτεχνίας που είδατε στο έργο	<u>Διαβάζετε:</u> τα αποσπάσματα (που σας δόθηκαν) από το έργο της Πηνελόπης Δέλτα «Πρώτες ενθυμήσεις» <u>Απαντάτε:</u> • Ποιες είναι οι κοινωνικές παράμετροι που προσδιορίζουν τους κώδικες συμπεριφοράς των ανδρών και των γυναικών στην εποχή, που περιγράφει η συγγραφέας; • Περιγράψτε τους συσχετισμούς «δυνάμεων» που βλέπετε ανάμεσα στα πρόσωπα της οικογένειας (πατέρας-μητέρα-παιδιά). Προσέξτε τις αμφιθυμίες και τις εσωτερικές συγκρούσεις που αντιμετωπίζουν.	<u>Διαβάζετε:</u> 1) «Αν ήξευρα, κυράτσα μου...» από τα Καταλόγια 2) «Κοντά σου», Μαρία Πολυδούρη 3) «Οι τρεις εραστές», Μίλτου Σαχτούρη <u>Απαντάτε:</u> • Να εντάξετε τα ποιήματα στο κοινωνικό και ιστορικό πλαίσιο που δημιουργήθηκαν. Ποιες διαφορές εντοπίζετε στην τεχνοτροπία που χρησιμοποιείται στο καθένα; • Να διαπιστώσετε μέσα από τα ποιήματα πως η λυτρωτική και μεταμορφωτική δύναμη του Έρωτα λειτουργεί στο καθένα απ' αυτά. • Ποιες διαφορές διαπιστώνετε στον τρόπο που μιλούν για τον Έρωτα μια γυναίκα ποιήτρια και ένας άντρας ποιητής;	<u>Διαβάζετε:</u> 1. «Οι μοιραίοι» του Κ. Βάρναλη 2. «Ρωμιοσύνη» του Γ. Ρίτσου 3. «Η φόνισσα» του Αλ.Παπαδιαμάντη <u>Απαντάτε:</u> • Ποιες είναι οι κοινωνικές συνθήκες που οδηγούν τους ήρωες των παραπάνω έργων στο περιθώριο της ζωής; • ποιοι ρόλοι και στερεότυπα για τα δύο φύλα, αναπαράγονται κρίνονται ή ανατρέπονται μέσα στα παραπάνω κείμενα; • Ποια διαφοροποίηση διαπιστώνετε στον τρόπο με τον οποίο ο άντρας και η γυναίκα παρουσιάζονται να δρουν και να αλληλεπιδρούν με το κοινωνικό τους περιβάλλον;

Βαλλιάνειο Γ.Ε.Λ. Κεραμειών / σχολ. έτος 2021 – 2022
Νεοελληνική Λογοτεχνία Α' Λυκείου

ενός κοινωνικού συστήματος που βασίζεται στην αδικία; • Ποιο πρότυπο γυναίκας αντιπροσωπεύει η στάση της Ρήνης; • Για ποιο λόγο η Ρήνη θυσιάσε την αγάπη της; Ποιες εσωτερικές συγκρούσεις νομίζετε ότι την ταλάνισαν;		• Το έργο χαρακτηρίζεται από την αμεσότητα της αυθόρμητης και ανεπεξέργαστης γραφής. Να το διαπιστώσετε μέσα στο αφήγημα και να βρείτε πώς αυτή η αρετή υπηρετεί τη θύμηση της εποχής και τα βιώματα που θέλει να καταγράψει η συγγραφέας. • Το αυτοβιογραφικό στοιχείο είναι έντονο στο αφήγημα. Να βρείτε στοιχεία που περιγράφουν τα παιδικά και εφηβικά χρόνια της Π. Δέλτα, σε συνάρτηση με το ιστορικό πλαίσιο της εποχής που έζησε.		• Πώς καταγράφονται εκφραστικά αυτές οι διαφοροποιήσεις; • Εντοπίστε τα χαρακτηριστικά της γραφής του κάθε λογοτέχνη μέσα από τα συγκεκριμένα έργα τους. Πώς χειρίζονται το ψυχογραφικό υπόβαθρο των έργων τους; Με ποιους λογοτεχνικούς τρόπους το υποστηρίζουν;
<u>Μετά την ανάγνωση</u> • Δείτε την ταινία «Ο πατέρας» του Στρίντμπεργκ (από το ιστολόγιο)και μιλήστε στη τάξη για την αέναη μάχη άντρα-γυναίκας με ένα δοκίμιο που θα γράψετε εμπνεόμενοι από το έργο.	<u>Μετά την ανάγνωση</u> • Φτιάξτε μια παρουσίαση, με μουσική επένδυση του Ερωτόκριτου (Ν. Ξυλούρης «Τα θλιβερά μαντάτα» με στίχους από το έργο και εικόνες από την Κρήτη.	<u>Μετά την ανάγνωση</u> • Υποθέστε πως ζείτε στην εποχή και στην οικογένεια της αφηγήτριας. Αφηγηθείτε στις σελίδες του ημερολογίου σας τα βιώματα και τις σκέψεις που κάνετε για τις σχέσεις που διαμορφώνονται ανάμεσα σε σας (ως 16χρονου έφηβου) και στους γονείς σας.	<u>Μετά την ανάγνωση</u> • Διασκευάστε ένα από τα παραπάνω ποιήματα, δίνοντας τον προσωπικό τόνο γραφής σας αλλά και το δικό σας βλέμμα για το ρόλο που παίζει ο Έρωτας στη ζωή των αντρών και των γυναικών.	<u>Μετά την ανάγνωση:</u> • Κάντε μια έρευνα στο οικογενειακό σας περιβάλλον ή και ευρύτερα σε ανθρώπους της τοπικής κοινωνίας που γνωρίζετε, για το πώς αντιλαμβάνονται τους κοινούς ή διαφορετικούς αγώνες που έχουν να δώσουν οι άντρες και οι γυναίκες σε επίπεδο προσωπικής ή συλλογικής ζωής. Πού συναντιούνται και πού διαφοροποιούνται οι στόχοι, οι προσδοκίες τους ή οι διαψεύσεις τους;